

TISZÁNTÚL

ELŐFIZETÉSI ÁRAK

Helyben házhoz hordva: Vidékre postán szállítva.
 Egész évre . . . 36 korona Egész évre 40 korona
 Negyedévre . . . 9 korona Negyedévre 10 korona
 Egyes szám ára 16 fillér.

Politikai napilap

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL

Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 5. Telefon: 2-63.
 A szerkesztőség kéziratok viz- Előfizetéseket és hirdetéseket a
 száadására nem vállalkozik. kiadóhivatalhoz intézendők.

BANGHA BÉLA.

Szeretettel köszöntjük Bangha Bé-
 lát Szent László városában.

Nagy gondolatot jött ő ide hirdetni:
 a keresztény nagy központi sajtót kell
 megteremtünk, pártok feletti, nép-
 szerű, eleven, minden igaz keresztény
 magyar által várva-várt sajtót, melyben
 megszólalhasson a keresztény magyar
 közvélemény pártokra való tekintet
 nélkül.

Néhány éve feltettük Nagyvárad
 keresztény közönségéhez e lap ha-
 sábjain a kérdést: akar-e erős, tiszta,
 impozáns keresztény közvéleményt
 Nagyváradon? Akkor is Bangha Béla
 jött el, akkor is az ő lánglelkéből fa-
 kadtt az első felszólítás: legyen Nagy-
 várad keresztény sajtója elterjedésben
 is méltó e város keresztény multjához,
 keresztény jövőjéhez, akkor is ő volt
 a megértő lelkek legigazabb tolmácsa
 és az ő buzdítása nyomán teremtette
 meg a keresztény közönség és a nagy-
 várad keresztény sajtó az itteni ke-
 resztény közvélemény erejét, nagy-
 ságát.

Amit megtett Nagyvárad közönsége
 a saját helyi sajtója érdekében, azt
 kell most megtenni az egész kereszt-
 tény Magyarországnak országosan.

A pártok feletti álló keresztény
 magyar sajtó eszméjének első és leg-
 lelkesebb apostola Bangha Béla. Ő
 hirdeti évek óta a meggyőződésnek
 minden akadályt leküzdő tiszta és
 szent erejével, hogy erre a sajtóra
 szükségünk van, hogy ezt meg kell
 teremteni, ha nem akarunk végleg le-
 szorulni idegen elemekkel szemben.

Bennünket annak idején Bangha
 Béla nagyszerű eszméi, gyújtó beszé-
 dei lelkesítettek. Itt látta ő először,
 hogy a pártok feletti keresztény lap is
 lehet eleven, modern s hogy igenis, a
 közönség maga is akarja és szereti a
 keresztény lapot, csak annak verseny-
 képesnek kell lennie. Talán ez a bi-
 zonyosság, melyet a keresztény Nagy-
 várad tett a keresztény sajtó mellett,
 némileg részes abban, hogy Bangha
 Béla és más lelkes férfiak országosan
 megindították a nagy keresztény lap
 szervezésének ügyét.

Mai beszédében az országos nagy
 lapra fogja felhívni Nagyvárad lelkes
 közönségének figyelmét.

Hazajön Bangha páter, ha Nagy-
 váradra vezeti útja, hiszen ha valahol,

hát akkor itt, Pázmány Péter szülő-
 városában vannak a tiszta, a keresz-
 tény magyar sajtónak lelkes hivei. Ott

leszünk a beszéden s azután dolgo-
 zunk tovább és a tettek méltók lesz-
 nek az illusztris szónok szavaihoz.

Béketárgyalások Romániával.

Magyarország határait biztosítani fogjuk!

Budapest, február 23. (Saját tu-
 dósítónktól.) A központi hatalmak ál-
 lásponja a romániai béketárgyalások-
 nál a következőkben foglalható össze:

Németországnak Romániával nin-
 csen semmi különös célja. Bulgáriának
 és a monarchiának részint nemzeti,
 részint stratégiai kívánságai vannak,
 amelyeket ki kell elégíteni. Bulgária
 megkapja Dobrudzsát, a monarchia bi-
 zonyos stratégiai előnyöket kap, ame-
 lyek különösen Magyarországot védik
 meg az esetleges oláh támadások
 ellen.

Az Est bécsi tudósítója beavatott
 diplomáciai helyről értesül, hogy a
 román béketárgyalások nem Bukarest-
 ben és nem Jászvásárban, hanem Bu-
 ftea községben fognak megkezdődni.
 Hogy tényleg Buftea, romániai kis-
 község lesz-e a tárgyalások színhelye,
 az elsősorban attól függ, hogy a dele-
 gáció tagjai el tudnak-e ott helyez-
 kedni. Ugy tervezik, hogy a központi
 hatalmak megbízottai Bukarestben lak-
 nának s a tárgyalásokra mindannyiszor
 kiutaznának Bufteaiba.

Abban az esetben, ha Kühlmann
 külügyi államtitkárnak a dolgok alaku-
 lása folytán Breszt-Litovszkba kellene
 utazni még mielőtt a bukaresti tárgya-
 lások befejezést nyernének, Busche
 államtitkár fogja Németországot kép-
 viselni a román béketárgyalásokon.

Kühlmann és Czernin tanácskozása.

Budapest, február 23. (Saját tu-
 dósítónktól.) Bécsből jelentik: Kühl-
 mann államtitkár tegnap, elutazása előtt
 hosszasan tanácskozott Czernin kül-
 ügyminiszterrel. A tanácskozáson tel-
 jes megegyezés jött létre a központi
 hatalmak Bukarestben követendő ma-
 gatartására nézve. Amit elérni akarunk,
 az főleg gazdasági előnyökre, néhány
 stratégiai biztosítékra s a nemzetiségi
 igények kielégítésére vonatkozik. Az
 összes kérdéseket aszerint fogják tár-
 gyalni, hogy Romániával békét köthes-

sünk s Románia jogos igényei (?) is
 kielégítést nyerhessenek.

Szabadkőműves hang a Házban az egyház ellen.

Budapest, február 23. (Saját tudósítónk-
 tól.) A Ház mai ülésén Szász Károly elnö-
 költ, aki figyelemztette a szónokokat, hogy
 csak fél órással beszéljenek tarthatnak.

Jánossy Zoltán Károlyi-párti képviselő
 az egyháznak az államtól való különválasz-
 tását hangoztatta. Az indennitást elfo-
 gadta.

Eckhardt Vilmos beszólalásában azt fej-
 tegette, hogy miért nem csatlakozott a Ká-
 rolyi-párt az új kormányhoz. Javaslatot elfo-
 gadta.

Sümegei Vilmos Jánossynak az egyház-
 nak az államtól való különválasztásáról ki-
 fejtett álláspontját helyteleníti. Erdély ma-
 garságának sorsát figyelmébe ajánlja a kor-
 mány. A román betörésért Tiszát okolja.
 A székelység védelmét követeli.

Huszár Károly (sárvári) mélységesen
 fájlatja Jánossy beszédét, amely először szó-
 laltatta meg az egyház és az állam szétvá-
 lasztásának gondolatát a parlamentben. Já-
 nossy mögött a szabadkőműves páholy áll,
 azonban hatalmas többséggel fogja magát
 szemben találni. Érti, hogy a Károlyi párt
 magáévá teszi a Jánossy álláspontját.

Károlyi Mihály gróf kijelenti, hogy a
 párt ezzel a kérdéssel nem foglalkozott, min-
 denki saját véleményének ad kifejezést.

Az elnök a vitát berekeszti.

Szterényi miniszter reflektál a vita so-
 rán elhangzottakra. A gazdasági unió Né-
 metországgal lehetetlen, mivel szuverénitása-
 ról egyik állam sem mondhat le. Az élelme-
 zési kérdést illetőleg megállapítja, hogy mi
 nem adunk gabonát Németországnak, ellen-
 ben Németország segítette Ausztriát. Papi-
 hiányunkból is Németország fog kisegíteni
 bennünket. Az ipari cikkek maximálását he-
 lyesli. A kisipart a kormány erőlyesen fogja
 támogatni. Sümegeinek válaszulva kijelenti,
 hogy Erdély gazdasági érdekei a kormány

figyelmét nem kerülheti ki, kormánybiztos kirendelésével fogják a helyzetet orvosolni.

Ezután a javaslatot általánosságban és részleteiben elfogadták.

Utána *Bartha Ödön* referálásában vita nélkül elfogadták a horvát pénzügyi egyezményt.

Az ülés vége délután 1 órakor.

Legközelebbi ülés hétfőn lesz, amikor harmadszori felolvasás után fogadják el a javaslatokat.

A papi nyugdíj rendezése.

A váradi egyházmegye főpásztorai mindig kiváló szeretettel és áldozatos bőkezűséggel gondoskodtak azon papjaikról, kik előhaladott koruk vagy betegségük következtében nem munkálkodhatnak többé az Úr szőlőjében, nyugdíjba vonultak.

A váradi egyházmegye papi nyugdíjalapja nem az alsó papság hozzájárulásából keletkezett, mint a többi magyarországi egyházmegyékben, hanem főpapjainak bőkezűségéből és a káptalan tagjainak alapítványaiából.

Ismeretes, hogy b. e. *Szaniszló* püspök, kinek oly sokat köszönhet az egyházmegye, mily jelentékeny adományokkal növelte a nyugdíjalapot. *Szmrecsányi* püspök pedig annyira szívén viselte érdekében megőszült papjainak sorsát, hogy összehívta a megye papságát, felszólította őket, mondják meg őszintén, mit óhajtanak, hogyan kívánják rendezni a nyugdíj ügyét? — s ahogy óhajtották úgy lőn. Oly magas nyugdíjat kaptak a váradi megye papjai, amilyenről más egyházmegyékben legfeljebb csak álmodozhattak.

A nyugdíj rendezését csak néhány hónappal élte túl *Szmrecsányi* s így nem teljesíthette azt az ígérését, hogy megfelelő lakásokat fog építtetni a nyugdíjasok számára. De hagyatékából erre is jut mintegy 30,000 korona.

Ezekhez a főpásztorokhoz csatlakozik most gróf *Széchenyi Miklós* püspök, aki sokszor tettekben mutatta már meg, hogy mindig kész áldozatot hozni egyházmegyéje papjaiért.

Amint a háboru okozta drágaság elviselhetetlen lett, szerényebb ellátásu papjainak segítségére sietett s egyttal a nyugdíjasoknak pótlékot és lakbérilletményt rendelt.

Most legújabb körlevelében intézményesen rendezi a nyugdíjat. Rendezi pedig úgy, hogy a püspök és káptalana önkényt vállal évi áldozatot a nyugdíjalap javára, de papjainak megadóztatását (más egyházmegyékben a jövedelemnek 2—5 százaléka) nem veszi igénybe ezentul sem. Emellett már a legfiatalabb nyugdíjasnak is oly magas nyugdíjat biztosít, amilyenre másutt félszázados szolgálat után sem juthat el egyetlen pap sem.

A háboru után felépíti a nyugdíjas papok otthonát is s így biztosítani fogja Isten segítségével azt, hogy tiszta munkában eltöltött élet után anyagi gondoktól mentes öregség legyen osztályrésze az egyházmegye elaggott papjainak.

Isten adja, hogy a gondos főpásztor-

nak szép és humanus terve mielőbb valóra váljon.

Dr. V. Gy.

A körlevél lényeges rendelkezései a következők:

Az új nyugdíjszabályzat szerint gróf *Széchenyi Miklós* megyéspüspök tíz éven át évenként 8000 koronával járul a papi nyug-

díjalap növeléséhez s a székeskáptalan tíz éven át évente 4000 koronát fog e nemes célra áldozni. A megyéspüspök 1918 január elsejétől a papi nyugdíjat évi 3200 koronában állapította meg, ehhez járul 800 korona lakbérilletmény. Ebben a nyugdíjban a nyugdíjas papok szolgálati éveikre tekintet nélkül egyformán részesülnek.

Kormányválsági hírek a román béketárgyalással kapcsolatban.

Budapest, február 23. (Saját tudósítónktól.) Az Est szerint a munkapárt folyosóján válság-hírek szállingóztak. Mintegy két nappal ezelőtt aktuális külpolitikai kérdésben nézeteltérés támadt Czernin és a magyar kormány között. Erre csütörtökön a képviselőház ülése után rendkívüli minisztertanács is volt.

Ezzel a válsággal függ össze a Tisza bécsi útja is, aki Czerninnel hosszasan tanácskozott. Tisza megjelent a parlamentben és kihívta Wekerlét, akivel hosszasan tanácskozott.

A Nap szerint a konfliktust a Romániával való béketárgyalások okozták. A válságot Wekerlének holnapi bécsi tanácskozásai fogják eldönteni.

A 8 Órai Ujság szerint a munkapárt körében nem adnak komoly hitelt a válság híreknek.

Andrássy a válság hiréről.

Budapest, február 23. (Saját tudósítónktól.) A 48-as alkotmánypártban élénk vita tárgyát képezte a válsághír. Andrássy kijelentette, hogy olyan kérdésben válság nincs; sziklaszilárdan és egységesen áll a nemzet a kormány háta mögött; az ő álláspontja, mint minden államférfiúnak, hívják azt Tiszának, Apponyinak, Wekerlének vagy bármely hazafinak, egyforma tekintetben. Az egész magyar nemzettel találná szemben az magát, aki Magyarország integritásának rovására bármilyen rekompenzáció gondolatával foglalkoznék. Mi határkiigazítást követelünk, mert az lehetetlen, hogy a jövőben a románok puskája átlölessen Brassóba vagy Erdély bármely más városába.

Az oroszok Pétervár védelmére készülnek.

Budapest, február 23. (Saját tudósítónktól.) *Rotterdamból* táviratozzák: A *Daily Chronicle* jelenti: Pétervár védelmére előkészületet tettek, különösen a vörös gárdát összpontosították a németek előnyomulásának feltartóztatására. Az orosz csapatok a végsőkig tartó allenájlásra kaptak utasítást.

Az angolok bevonultak Jerikóba.

Budapest, február 23. (Saját tudósítónktól.) Londonból a Reuter-ügynökség jelenti: Jeruzsálem körül operáló csapataink 21-én bevonultak ausztráliai lovassággal élükön Jerikó faluba. Veszteségünk csekély. 46 törököt elfogtunk.

Románia után Görögország?

Budapest, február 23. (Saját tudósítónktól.) Baselből jelentik: A Times szerint antant körökben számolnak annak a lehetőségével, hogy a központi hatalmak, miheylt Romániával békét kötnek, Görögországhoz ultimátumot fognak intézni.

A németek elfoglalták Dubnót.

Berlin, február 23. A miniszterelnökségi sajtóosztály távirata. A nagy főhadiszállás jelenti:

Keleti harctér. Észtlamban csapataink tovább nyomulnak előre kelet felé.

Livlandban megszállottuk Walkot, Ukrajnában Lucktól délre előrenyomuló erőink elérték Dubnót. Egyébként a hadműveletek tovább folynak. A beszállított foglyok száma két tábornokkal, tizenkét ezreddel, 433 tiszttel és 8770 főnyi legénységgel emelkedett.

A többi harctéren nincs ujság.

Ludendorff, első főszállásmester.
Budapest, február 23. A miniszterelnökségi sajtóosztály távirata. (Hivatalos.)

Nincs különös esemény.

Német csapatok megszállották Dubnót.

A vezérkar főnöke.

Részvénytársaságok közgyűlése.

Tegnap délután három nagyváradai részvénytársaság: a Hungária cipőgyár részvénytársaság, az Általános Takarékpénztár és az Egyesült Bank és Takarékpénztár tartották évi közgyűléseiket.

A Hungária cipőgyár közgyűlése.

Nagyvárad egyik legnagyobb ipartelepe: a Hungária cipőgyár részvénytársaság tegnap délután tartotta rendes évi közgyűlését, amelyen beszámolt az elmúlt év fényes eredményéről, amely csak a részvényesek legnagyobb elismerését válthatja ki.

Elismerés illeti elsősorban Havas Mór kir. tanácsost, a vállalat alelnökét, aki nemcsak rendezte a részvénytársaság ügyeit, de a biztos fejlődés alapjait rakta le.

Továbbá elismerés illeti Grósz Hugó és Komor Marcel ügyvezető igazgatók működését, akik nagy szakképzettséggel, kiváló gondossággal mozdították elő a nagyjövőji gyártelep sikerét.

A közgyűlést Fráter Barna alispán, elnök-igazgató vezette. Összesen 16 részvényes volt jelen.

Fráter Barnabás elnök üdvözlővén a megjelent részvényeseket, konstataulta a közgyűlés határozatképességét.

A felolvasott igazgatósági jelentésből közöljük a következőket:

A világháború negyedik éve az eddiginél is nehezebb feladatot rótt a cipőiparra, mert polgári kész cipők behozatala megszűnővén, a magyar cipőiparra várt a közönség lábbeli szükséglete kielégítésének nagy feladata.

A belföldön gyártott és polgári célra szolgáló bőrök a m. kir. Miniszterium 1917 szeptember 8-án kelt rendelete folytán a Magyar Bőrbeszerezési r.t. útján kerülnek felosztásra és vállalatunknak csupán a megállapított százalékos kulcs szerinti mennyiség utaltatik ki, ez azonban termelésünk fokozására nem elegendő; még nagyobb mérvű azonban a szükséges apró anyagok hiány, mi igen gyakran komolyabb zavarokat idéz elő üzemiünkben.

A lánckereskedelem tulkapásainak megszüntetésére a miniszterium cipőáru ármaximáló rendeletét léptette életbe, sajnos azonban ezen fontos és nemes intenciótól vezérelt kormányrendelet csak részben szüntette meg az árak körüli visszaéléseket, mert igen gyakori eset, hogy a maximáló rendelet megszegésével még ma is kerülnek cipőárak oly magas árakon forgalomba, melyek nem állanak arányban a bedolgozott anyagok és mai munkabérek figyelembe vétele mellett a cipő belértékével. Vállalatunk a hazai iparvállalatokra háramló feladatból itt is kivette a részét és gyártott polgári cipőárúit 47 fiókiüzlete révén a maximáló rendelet lelkiismeretes betartása mellett csupán a megengedett haszon kalkulálásával mérsékelt áron juttatta el a vevőközönséghez, ugyancsak mindenkor teljes megelégedésre teljesítette a Hadügyminiszterium által átírt katonai lábbelikre szóló megrendelések leszállítását is.

A lefolyt évben kibocsátásra került VI. és VII-ik hadikölcsönből 400,000 koronát jegyeztünk, vállalatunk eddigi összes jegyzése

800,000 korona.

Gondos és reális értékelés után tiszta jövedelem gyanánt 399,286:76 K-t bocsáthatunk a t. Közgyűlés rendelkezésére, melyből az 1916 évről áthozott 14,465:62 K nyereség levonása után f. évi tiszta nyereség marad: 384,821:14 K.

A tiszta nyereség felosztása iránt javasoljuk, fordítottassék: 10 százalék ingatlan értékcsökkenési tartalékalapra 38,482:11 K. 10 százalék rendes tartalékalapra 38,482:11 K. 2 százalék tisztviselők és munkások segélyalapjára 7,696:42 K. 10 százalék igazgatósági jutaléokra 38,482:11 K. 3 százalék felügyelőbizottsági jutaléokra 11,544:63 K. 15 százalék osztaléokra 150,000 K. Külön tartalékalapba helyeztessék 90,000 K. Jótékony célra adassék 7,000 K. Vitessék át az 1918 évre 17,599:38 K.

Jótékony célra és hadisegélyekre az elmúlt évben — készpénzben és természetben — 15,780 koronát folyósítottunk.

Hadbavonult alkalmazottaink és munkásaink hozzátartozóinak 21,700 K hadisegélyt folyósítottunk az elmúlt évben, míg itthoni alkalmazottaink részére 45,500 K került drágasági pótlék címén kifizetésre.

Az igazgatóság jelentését és a mérleget elfogadták s a felmentést megadták.

Elnök elterjesztésével a közgyűlés véget ért.

Az Általános Takarékpénztár közgyűlése.

Az Általános Takarékpénztár Részvénytársaság szombat délután tartotta meg rendes évi közgyűlését Bémer-téri helyiségében. A szép számban megjelent részvényeseket Verner Kálmán megyei árvaszéki elnök, igazgatósági elnök üdvözölte, aki röviden visszapillantott az elmúlt üzleti év eredményére és megnyugtatólag konstataulta, hogy az immár 16 év óta fennálló intézet helyzete teljesen megfelelő és fokozatos fejlődést mutat. Részvétellel emlékezett meg Mártonffy Márton udvari tanácsos, volt részvénytársasági elnök haláláról.

Ezután melegen üdvözölte Szűcs Géza városi főszámvevő, felügy. biz. elnököt polgári hadiéremmel történt kitüntetésével alkalomával.

A jegyzőkönyv vezetésére dr. Adorján Ármán intézeti jogtanácsost, a hitelesítésére Középpessy Kálmán és Schillinger Mór részvényeseket és a netaláni szavazás vezetésére dr. Mártonffy Marcell egyet. tanár elnöklete alatt Neuländer Mihály és Pollák Pál részvényesekből álló bizottságot kérte fel.

Ezután megállapította elnök a közgyűlés határozatképességét, mely után Lövinger József vezérigazgató terjesztette elő az igazgatóság évi jelentését, melyből a következőket közöljük:

Első sorban is mély fájdalommal jelentjük, hogy részvénytársasági elnökünk, Mártonffy Márton m. kir. udvari tanácsos, orsz. képviselő az elmúlt évben elhunyt. Haláláról külön gyászjelentést adtunk ki és nevére jótékony alapítványt tettünk.

Az elmúlt üzleti év eredménye a pénzpiacra alaptörvényekhez viszonyítottan elfoglalt állásunknak megfelelő volt, mert bár egyfelől még mindig sok nehézség jelentkezett hadbavonult adósaink váltóinak rendezése körül, de másrészt azon körülmény, hogy főként a földművelő és kereskedő osztályt vagyoni helyzete javult, a váltó rendezéseknél is érezhető jó hatását.

Értékpapir állományunk részint az újonnan kibocsátott hadikölcsönökre való jegyzés, részben pedig megfelelő vásárlással jelentősen gyarapodott.

Összes hadikölcsön jegyzéseink másfél millió koronát teszen ki.

Mérlegünk 72922 korona 38 fillér nyereséget tüntet fel.

Az elért nyereségből elsősorban a képtessé vált kintlévőségek leírását eszközöltük 21204 korona 35 fillér összegben és miután 49778 korona 63 fillér tiszta nyereség mutatkozik, a melyhez a múlt évi 1939 korona 40 fillér áthozat hozzászámítva, összesen 51718 korona 03 fillér összeg jelentkezik tiszta nyereségül.

A felügyelőbizottsági jelentés felolvasása után a közgyűlés a jelentéseket és a múlt évi számadást és mérleget egyhangúlag elfogadta és az igazgatóság javaslatához képest megállapította, hogy az 51718:03 korona tiszta nyereségből osztaléokra részvényenkint 7 korona, tartalékalapra 5171:80 korona, alapszabályszerű és tisztviselői jutaléokra 9774:88 korona és jótékony célra 500 korona fordítottassék, míg a fennmaradó 1271:35 korona a folyó évre vittessék át.

A közgyűlés elismeréssel vette tudomásul az intézetnek az eddigi hadikölcsönök gyűjtése érdekében kifejtett tevékenységét, mely mintegy másfél millió korona jegyzést eredményezett.

Ezután a felügyelőbizottság tagjaiul ismét az eddigi tagok, névszerint Szűcs Géza elnök, Farkas István, Pollák Pál, Sonnenfeld Adolf és Wégner Mór választattak meg, a választmány tagjaiul pedig dr. Berkovits René, id. Középpessy Kálmán, Grünwald Jenő, dr. Kaufmann Gyula, Schwartz Jakab, dr. Rác Ódön, Popper Árpád, Máthé István, Hegedüs Nándor, Molnár Béla, dr. Órley György, Hónig Ignác, Schwartz Dezső és Grósz Adolf választattak meg.

A közgyűlés ezután az igazgatóság és az elnök elterjesztésével véget ért.

Az Egyesült Bank és Takarékpénztár közgyűlése.

Az a nagyarányú közgazdasági tevékenység, amelyet Nagyvárad egyik legtekintélyesebb pénzintézete: az Egyesült Bank és Takarékpénztár kifejt a háború harmadik évében is a legszebb eredményeket mutatja. Az a célirányos működés, amely szakítva azon elavult elvvel, hogy a pénzintézet csak kölcsönök adásával és betétek gyümölcsöztesítésével tölti be feladatát, évről-évre meghozza a maga gyümölcsét s a háború után, amikor a normális viszonyok visszatérnek, áldásos hatást gyakorolnak egész közgazdasági életünkre.

Az Egyesült Bank és Takarékpénztár r.t. nagyarányú működésének örvendetes eredménye dr. Popper Ákos vezérigazgató széles látókörrel tanuskodó kiváló szakképzettségének, modern gondolkodásának és körültekintő üzleti érzékének köszönhető, aki a biztos fejlődés útján vezeti az előkelő pénzintézet hatalmas arányokra terjedő ügyeit.

Az Egyesült Bank és Takarékpénztár r.t. 1918 február 23-án délután fél hat óra-
kor tartotta az 1917. évre vonatkozó rendes évi közgyűlését, amely az annak idején fuzionált intézetek közzül a volt Biharmegyei

BÉKEMINŐSÉGŰ
pipere és fertőtlenítő szappanok
nagy választékban igen olcsón beszerezhetők:

FEKETE ERNŐ
droguista
„DIANA“ illatszertárában
Bémer-tér 3.

Kereskedelmi Ipar és Terményhitelbank alapítása óta a 49 ik, a Központi Takarékpénztár részvénytársaság megalapítása óta a 14-ik évi volt.

A közgyűlésen Reismann Mór kir. tanácsos elnökölt; a részvényesek nagy számmal voltak jelen.

A közgyűlést Reismann Mór kir. tanácsos, az igazgatóság elnöke nyitotta meg, üdvözlővén a szépszámu megjelent részvényeseket, megállapította, hogy miután a részvényesek kellő számban vannak jelen, a meghívás is szabályszerűen történt, kellő számu részvény lett letéve, a közgyűlés határozatképes.

A jegyzőkönyv vezetésére dr Gyómant Jenő intézeti ügyészt kérte fel.

Dr Popper Akos felolvasta az igazgatóság következő jelentését, amelyből közöljük a következőket:

Egész kereskedelmünk, gazdasági és ipari termelésünk a háborus helyzetre rendezkedett be és a szabad kereskedelem és gazdálkodás helyébe a mindjobban megszoruló központok lépnek, melyek csaknem valamennyi fontosabb gazdasági és ipari termelőnyre kiterjesztve, a rendelkezésre álló gazdasági javak monopolisztikus gyűjtésével és felosztásával a polgári és hadi szükségletek legközvetlenebb és legcélszerűbb kielégítését célozzák.

Az óriási fogyasztás mellett, külföldről való behozatal hiányában, teljesen magunkra lévén utalva, meglevő készletünkkel és termelésünkkel, melynek jelentékeny hányadát a szövetséges országoknak is kell átengednünk, a legtakarékosabban kell gazdálkodnunk. Ezzel szemben, majd valamennyi áru és fogyasztási cikk mindjobban növekedő árban lévén értékesíthető, minden érdekelt közgazdasági tényező fokozottabb kereset-höz jut, mely csaknem egész összegében a belföldön maradván, a pénzbőséget soha nem képzelt arányban megnöveli.

Ezen pénzbőség magyarázza meg mindazokat a jelenségeket, melyek a lefolyt év pénzvizonyait jellemzik. A kereseti és kihelezési lehetőségek hiánya, a kereskedelmi és ipari vállalkozások szünetelése közgazdasági életünk megszokott szabad folyamát és vérkeringését megszorítván, a felgyülemlett tőkének az a része, mely nem a pénzintézetek betétpénztárainál, vagy a megismétlődő hadikölcsön kibocsátásokban és egyéb értékpapirokban keres elhelyezést, fokozott érdeklődésével az ingó és ingatlan értékek felé fordul, melyekben a nagy kereslet révén egészen fantasztikus áremelkedést idéz elő.

Megemlékezve az elmúlt üzleti év legfőbb eseményeiről, jelenthetjük, hogy a múlt év május 4-én tartott közgyűléstől nyert felhatalmazás folytán részvénytőkéink felemelési összegének azon részét, mely a belénk oltvadit intézetek részvényeinek kicserélési művelete után megmaradt, a múlt év december hó 10-én tartott igazgatósági határozatból folyólag, vonatkozó részvény kibocsátási felhívásunk értelmében, részvényeseink között helyeztük el.

A munkaprogramot, mely ezen tőke felemelésére impulzusul szolgált, nevezetesen üzletkörüink tágítása vidéki fiókhálózat megteremtése útján, már az elmúlt évben szép eredményekkel sikerült kiépítenünk, amennyiben a megye legjobb intézetei sorába tartozó Belényesi Takarékpénztár, a berettyóújfalui Mezőgazdasági Takarékpénztár, Sárreői Népbank és ez utóbbi érdekkörébe tartozó Derecskei Népbanknak intézetünkbe történt beolvasztásával, nevezett intézeteket

fiókjainkka változtattuk át, aminek révén az azoknak körzetében kialakult és általunk fejlesztendő gazdasági életbe kívánunk a magunk egész szervezetével bekapcsolódni.

Részvénytőkéink, a teljesen keresztülvitt felemelése után, 12 millió koronára rug, míg tartalékaink 2 millió koronára emelkedtek.

Ehhez képest módosul alapszabályainknak a részvénytőke összegére vonatkozó szakasza, mely alapszabályváltoztatás jelen közgyűlésünk napirendjén szerepel.

Saját tőkénk ezen szaporításával nemcsak megfelelő eszközt teremtettünk arra, hogy a velünk szemben támasztandó igényeknek fokozott mértékben megfelelhessünk, hanem ezzel biztosítottuk magunknak azt az előnyt is, mely a tőkekoncentráció erejében rejlik és mely bennünket, a nagy vidéki pénzintézet vezető szerepében, bizalommal tölthet el arra nézve, hogy kellően megalapozva és felkészülve vehessük ki részünket a jövő nagy látókörében mutatkozó, erős közgazdasági tényezőkre váró feladatokból.

Ezután az egyes üzletágak ismertetésére tér át a jelentés.

A betétállomány az 1917. évi 10677,014 korona emelkedéssel 27942,046 K-ra növekedett; a váltókölcsönök 4.102,805 koronával apadtak; a jelzálogkölcsönök 82503 koronával csökkentek, míg ellenben a fedezett folyószámla kihelyezések 10.341,100 K emelkedéssel 17.594,857 K-ra növekedtek. — Az összforgalom óriási emelkedést ért el, amennyiben 459.973,151 koronára emelkedett, amiből a pénztári forgalom maga 251.767,716 K-t tett ki.

Gondos előrelátással akként rendezkedett be az intézet, hogy most a háboru folyamán tőkék kihelyezésénél a főszűrt a gyorsan mobilá tehető követelésekre fektessék, ezért gondoskodtak, hogy nagy összegű és azonnal felmondható bankári követelések fellett rendelkezzenek s állami értékpapír-állományukat növelték.

Mint a Hadi Részvénytársaság főbizonyosa, működését az intézet folytatta s üzletkörüket kifogástalan üzletekkel és vállalkozásokkal bővítették s ebben nagy segítségére volt az intézetnek a vele érdekközösségben levő Magyar Bank és Kereskedelmi Részvénytársaság. Így sikerült a Magyar Államvasutak vezérigénységének Bihar megyére szóló vezérképviselét, a „Diana” rt. gyártmányainak kizárólagos képviselét elnyerni.

Régi vállalatbeli érdekeltségeink is, mint a Nagyváradi Vasöntőde r.t., a belényesi Egyesült Villamosság és Műalmi r.t. is kedvező eredménnyel működtek.

A hatodik és hetedik hadikölcsönből több mint 14 millió K jegyzést szerzett az intézet, s így az összes hadikölcsönökből cca 27 milliót jegyeztek az intézetnél, amiből 3 millió a saját jegyzése.

Bár az üzleti tevékenység fokozására a viszonyok nem voltak kedvezők, az elért eredmény a jogos igényeket teljesen kiélelti, úgy, hogy az előző évinél magasabb osztalék kifizetését javasolja az igazgatóság.

A veszteségek lerása után az elmúlt év nyeresége 964.217,38 korona, melynek felosztására vonatkozólag indítványozza az igazgatóság:

A közgyűlés rendelkezésére áll a múlt évi nyereség áthozat 28 099,39 K, hozzáadva az ezidei nyereség 964.217,38 K, összesen 992.316,77 K. Fizetessék osztaléku 25400 drb 400 K n. é. részvény után, részvényenként á K 26— 660.400 K, a tartalékalap gyarapítására az alapszabályszerű 5 százalék

48210 K helyett 100.000 K, alapszabályszerű jutalékokra 129.706 07 K, a nyugdíjalap gyarapítására 20000 K, jótékonycélokra 12000 K, összesen 922.106 07 K, a fennmaradó 70.210 70 korona pedig a következő évre vitessék át.

A békeidőben is mindenkor gyakorolt jótékonycélu ténykedésüket, a háboru által ütött sebek enyhítésére szentelt emberbaráti mozgalmak meleg felkarolásával, különösen hadijótékonyasági irányban igyekeztek tőlük telhetőleg érvényesíteni és tekintettel a mértéktelenül fokozódó drágaságra, mely a fix jövedelmű osztályra különösen nyomasztó súlyal nehezedik, az intézet tisztviselőinek az elmúlt évben nyújtott felemelt hadidragasági pótlékkal kívántak segítségére lenni.

Miután a 12 koronára felemelkedett alap-tőkék, az alapszabályok megfelelő módosítás telték szükségessé, ezt, valamint az igazgatóság és felügyelő bizottság jelentését, az intézet zárszámadását és mérlegét, valamint a tiszta nyereség felosztására vonatkozó indítványokat a közgyűlés egyhangulag elfogadta, és elfogadta egyszersmint a jelentést a tiszti nyugdíjalap állásáról is.

Miután még a választmány tagjaiul megválasztottak: dr Barta János, Bleyer Lajos, Debreczy Imre, Eichner Sándor, Hajdu Hugó, Istvánffy Béla, dr Károly Irén, Kolliner Miklós, Klór Antal, Komzsik Alajos, Lakatos Antal, Lusztig Jakab, Moskovits Vilmos, dr Nemes Aron, Wenmann Béla, Neuländer Mihály, Südy Gyula, Sternberg Lázár, Szücs Izsó, Tabéry Ármin, Weisz Zsigmond.

Kepes L. Miklós részvényes indítványára a közgyűlés úgy az igazgatóságnak, mint dr Popper Akos vezérigazgatónak, az elért szép eredményért köszönetet szavazott és vezérigazgatót különösen kitüntetése alkalmával üdvözölte.

A közgyűlést elnök berekesztette.

A közgyűlést követőleg az igazgatóság ülést tartott, amelynek egyetlen tárgya Róna Árminnak, az intézet aligazgatójának az intézetnél eltöltött 25 éves szolgálatának megünneplése, mely alkalommal dr Popper Akos vezérigazgató az igazgatóság nevében üdvözölte, melyre Róna Ármin meghatóttan válaszolt.

A tisztviselők nevében Kormos József cégvezető és Rácz Jakab pénztárnok üdvözölte Róna Ármin aligazgatót, aki szíve mélyből mondott köszönetet az üdvözlésért.

Uj nőiszabóság!

Értesítem a t. hölgyközönséget, hogy a Markovits és Weinberger cégtől, hol 4 évig mint főszabász működtem, a cégtől megválva Beöthy Ödön-utca 41. szám alatt egy modern nőiszabóságot létesítettem. Midőn oda fogok hatni, hogy a t. hölgyközönség bizalmát kiérdemeljem, magamat nagybecsű jóindulatukba ajánlva, vagyok

kitünő tisztelettel
SZABÓ LAJOS
nőiszabó.

Szépségápolás!

Hajszálakat villannyal végleg kiirtok orvosilag elismert szakértelemmel seb és utónyom nélkül. Nálam is kapható olyan szer, mely percek alatt eltávolítja a hajszálakat, de természetesen rövid időre. Pattanást, szeplőt, szemölcsöt nyomtalanul eltüntet, vörös orrot szép fehérré, petyhüdt arcot szép üdévé kezelek. Az üdítés és manicür jutányos bérletben. — Kiváló szereimet vidékre is pontos utasítással küldöm.

ÖZV. POLLÁK GERGELYNÉ.

Nagy Sándor-u. 4.

Jegyzések a Központi Sajtóvállalatra.

Az elmúlt héten a következő újabb részvényjegyzésekről értesültünk:

Nagyváraadi premontrei tanárok 210 részvény, dr. Konrád Jenő 3, Moldován József gör. kel. lelkész 5, özv. Sieglér Ferencné 10, Sieglér Konrád 40 részvény.

A központi sajtóvállalat részvényeiből a helybeli Sajtóhölgybizottság útján a Népszövetségi Hitelszövetkezethél jegyezték:

Dr. Molnár Imre jogtanár 40 részvényt, dr. Molnár Imréné 10, Molnár Ilona Valló Józsefné 4, a helybeli r. k. tanítóképző tanári karából: Heilinger József 20, Vallner Győző tanár 10, Szabó József tanár 10, Straub Ferenc tanár 10, Resch Mihály tanár 2, Horváth István tanár 4, Zöldy Bertalan tanító 4 részvény.

Továbbá: dr. Krüger Aladárné gyűjtése eddig 40 részvény, Koszta István 1, Meriz János 20, Poynár Anna 2, Kupeczek János 4, Csepregy Amália 1, Pásztor István 1, Antony Károly 10, Szatmáry Jenő 1, villei Pribék Imre 10, villei Pribék Lacika 1, villei Pribék Románka 1, Pásztor Karolin 1, Tyll Árpádné 1, Konrád Gizella 2, Ravazdy Ilonka 1, Buzáss Elemér 5, Kovács Pál 1, Borbély József 4, Éder Ferenc 2, Virányi Vincéné 1, Hapka Károlyné 4, Schütt Rezső 1, Simon Gyula 5, Papp Anna 10, Antoni Mária és Julia 1, Vinkler Josefa 4 özv. Sürger Mihályné 2, Szent-Királyi Zoltán 10, Harmathy Károlyné 4, Szeszich Elekne 2, özv. Hadady Dánielné 2, Vály Géza 10, Hanzély István 4, Váradai róm. kath. esperesi kerület 11, Farkas Lászlóné 16, Fehér Etelka 4, N. N. 1. N. N. 4 részvény.

Jegyezték még a múlt hét folyamán: Iparosnők Mária-kongregációja 40, Nagy István 2, Nagy Istvánné 2, Derbák Antal 1, Bálint Dánielné 1, Kajó Márta 1, Kelemen Erzsike 1, Gyukonyi Simonné 10, Tarpay Lajosné 2, özv. Molnár Lajosné 1, Körössy Károly 1, Sdravich Márta 1, Kozák Irma 1, özv. Albert Lászlóné 1, Albert Gizella 2, Albert Eszter 2, Nacak Szvetozár 2, Hant Imréné 2, Novák Bogdán 4, Simándi Istvánné 2, Magyar Jenőné 1, özv. Pusztai Istvánné 1, Tóth Rózsika 1, Tarján Margit 1, özv. Illés Jánosné 1, Égető Jusztina 2, Reichel Henrik 1, Pap Róza 1, Weiterschütz János 2, Már Károly 1 részvény.

A köztisztviselők ruhabetétele.

Értekezlet a főispánnál.

Az állami és köztisztviselők ruhabetétele tárgyában Ember Géza főispán elnöklése alatt tegnap délelőtt értekezlet volt a városházán, amelyen főleg a hivatali önkéntesek vettek részt.

Mivel elsősorban csak a köztisztviselők 25 százaléka utalhatnak ki ruhát, azok névsorát kellett volna megállapítani, akik részére jut ebből a ruhamennyiségből. Dr. Bolkis Viktor postatitkár referált erre nézve.

Biró Márk szerint — tekintettel arra, hogy egyes hivatalokban már több tisztviselő kapott ruhát —, csak azokat kellene a névsorba felvenni, akik még nem kaptak ruhát.

Képes L. Miklós az összes alkalmazottak felvételét kívánta, míg Németh István kir. pénzügyigazgató Biró Márk indítványát pártolja, mert akik már kaptak ruhát, nem vehetők be az arány kiszámításába.

Dr. Kätz Béla kevésnek tartja a 25 szá-

zalékokat, miért is kéri fel Ember Géza főispánt, hogy több ruhát eszközöljön ki.

Végül hat tagú bizottságot küldtek ki, hogy a tisztviselők névsorát állítsa össze, akik ruhát kapnak.

A bizottság kedden, február 26-án délelőtt 11 órakor ülést tart a főispán elnöklése alatt a városházán.

A közalkalmazottak számára kiutalendő ruházati anyagok szétosztására alakult bizottság a f. hó 23-án tartott ülésének megállapodásához képest felhívja valamennyi állami hivatal főnökét, hogy az alkalmazottairól az egyéni ruházati törzslapot a lehető legsürgősebben kiállíttatni s aláírásukkal s hivatali pecsétjükkel ellátva dr. Bolkis Viktor p. t. titkárhoz (főposta földszint 10) a lehető legsürgősebben beküldeni sziveskedjenek. A szétosztást végző hattagú szűkebb körű bizottság f. hó 26-án d. e. 11 órakor ülést tart, ez időre a szükséges adatokat bocsása minden hivatal a bizottság rendelkezésére. A tanszemélyzetre vonatkozó adatokat a tanítók és tanárok beszerzési csoportja gyűjti egybe, a szükséges felvilágosítást s utba igazítást a csoport elnökség adja meg.

Ujságírók művészestélye.

Hegedüs Nándor a színpadon.

Tegnap Katona Béla még vonaton volt, ma már vidáman rendezi az ujságíróestély főpróbáját, s a fáradság nyoma nélkül elevenen, ötletesen beszélnek, ágálnak, jönnek-mennek az ujságírók, mint kész színészek. Iványi Ferenc József, atinek minden éjszakája az ujságírásé, s nappal alig él, amint fellép a színpadra, megelevenedik s nagy-szerű képességek bontakoznak ki játékából.

Van itt minden, ami finom, ötletes és mulattató. Hegedüs Nándor kis blüettjében Hegedüs Nándor lesz a legérdekesebb; a kedves Vigh Mancsi egy betéttel és a rokon-szenves Katona Béla segitene a sikerben. Marton Manó darabja szatira, tele szellemmel. Székely János, Dutka Ákos szerepelnek benne.

Ezeka mi ujságíróink s hozzájuk csatlakoznak a pestiek, Ady, Adyné Boncza Berta és Nádas Sándor hírlapíró. Nagy mulatságra számíthat a közönség, pláne Major Henrik is rajzol.

Ady Endre előtt Fehér Dezső, a költő legelső mestere konferál. Utána Budanovits Mária operanékesnő ad elő Carmenből Sámson és Delilából és Ady-dalokat. A művésznő unokatestvére Kosztolányi Dezsőnek és Csáth Gézának.

A jegyeket már mind elvitték, pótszékeket is tettek be, azok is már csak voltak. Lehet, hogy megismételik az előadást. A legboldogabb mindenek között és felett Fehér Dezső, az ujságírók elnöke, aki ezt tervezte, szervezte és formába öntötte. A többiek lobogó lelkesedése szenvedő és nyomorgó kartársaikért művészi estéllé fejlesztette a kitünőt ötletet.

A cukrászdában Novomeszky Imre remekel.

* Egy ór felvétetik Fekete Sas részvénytársaságnál.

HIREK

Dr. Bangha Béla előadása.

Sajtóünnepély a Kath. Körben.

A Kath. Kör és a Kath. Népszövetség az összes katolikus egyesületek bevonásával ma délután tartja meg ünnepélyét a Kath. Kör Szent-László-termében a kath. sajtóakció érdekében. Ennek a mozgalomnak sikere érdekében hallatja hatalmas szavát dr. Bangha Béla Jézustársasági atya. Ez a nagy-tudású, megrázó erejű szónok sohasem állott fontosabb akció élén, mint most, amikor célul tűzte maga elé a keresztény sajtó megerősítését Magyarországon.

Az ünnepély műsora a következő:

1. Megnyitó, mondja dr. Hoványi Gyula.
2. Szavaltat, tartja Bihari Ákos.
3. Beszéd, mondja dr. Bangha Béla.
4. Himnusz.

Ez az ünnepély egyike lesz a legnagyobb demonstrációknak, amiket Nagyvárad város közéleté az utóbbi időkben rendezett. Dr. Bangha Béla nevének varázsa össze fogja gyűjteni a város katolikus társadalmának minden tagját, hogy egybeolvadjon egy nagy eszmének, a kath. sajtó ügyének támogatásában.

Az ünnepély d. u. 5 órakor kezdődik. Belépti díj nincs, önkéntes adományok a keresztény sajtóalap javára köszönettel fogadtnak. Fenntartott helyek a Kath. Kör háznagyi hivatalában ma d. e. 9—11-ig és d. u. 3 órától kezdve megválthatók. A rendező csoportvezetők sziveskedjenek 4 órakor megjelenni. A terem fél 5-kor nyitattik ki.

* Gróf Széchényi Miklós püspök porosz rendjele. Megirtuk a napokban, hogy gróf Széchényi Miklós v. b. t. t., megyéspüspök a német császártól magas kitüntetést kapott. Erre vonatkozólag tegnap érkezett meg az Ófelsége személye körüli miniszter értesítése, mely szerint a német császár a püspöknek a porosz királyi koronarend első osztályát adományozta.

* Bjelik Imre tábori püspök kitüntetése. Bjelik Imre v. b. t. tanácsos, tábori püspököt XV. Benedek pápa Ó Szentsége buzgó működésének elismeréséül pápai trónállóvá nevezte ki s az ezzel járó kitüntésekben részesítette.

* A Kath. Kör keddi vetítő estélye. A Kath. Kör keddi vetítő estélyén dr. Krüger Aladár tart előadást Hindenburgról. Hindenburg hadvezéri dicsősege épp oly nagy, mint amilyen minden arányt felülmúló ez a világháború, mely őt revelálta. Erről a hadvezérről tart előadást a kiváló előadó, dr. Krüger Aladár a hadvezérré vonatkozó képek bemutatásával. Az előadás délután 5 órakor kezdődik.

* A német császár az Isonzo órének plakettjéről. Az Isonzo óre szobor leleplezésénél tudvalevőleg a német császár is képviseltette magát. A külügyminiszteriumtól most jött értesítés szerint a német császár az emlékmű bizottság által tervbevevett plakett készítéséhez a maga részéről hozzájárul.

* **Megjelent a termésrendelet.** A hivatalos lap tegnapi száma közli a kormány termésrendeletét. Eszerint buza, fejestengeri 60, rozs, kétszeres, árpa, zab, köles, tengeri 52, bab 10, borsó 120, lencse 150, káposzta, repce 120, mák 350, cukorrépa 14, burgonya 12 korona.

* **A Kath. Sajtó végrehajtó bizottság figyelmébe.** A Kath. Sajtó végrehajtó bizottságot kérem, sziveskedjék hétfő este 6 órakor a Kath. Kör bizottsági termében értekezletre összejönni. Mély tisztelettel: *Imrik S. Zoltán* plébános.

* **Urnapija kötelező ünnep.** XV. Benedek pápa néhány év előtt úgy rendelkezett, hogy több ünnepen elrendelte a szentmise hallgatás kötelezettségének eltörlését. Ezek között volt az Urnapja is, melynek kötelező ünnepi jellege ezzel megszűnt. Az új kánonjogi kodex egyik kánona azonban visszaállította a régi állapotot s elrendeli, hogy az Urnap újra kötelező legyen s e napon a hívek kötelesek szentmisét hallgatni s a tiltott munkától tartózkodni.

* **Városi vagy állami leánygimnázium Nagyváradon.** A nagyvárad Orsolyazárdában a tervbe vett leánygimnázium fenntartása elháríthatatlan akadályokba ütközik s így azt ez év őszén nem nyitják meg. Tekintettel arra, hogy egy leánygimnáziumra Nagyváradon szükség van, *Ember Géza* főispán vette kezébe egy ilyen fontos kulturális intézmény létesítésének ügyét. Már tárgyalta is *Tóth János* volt kultuszminiszeri államtitkárral e tárgyban. Elsősorban városi leánygimnázium létesítését óhajtaná *Ember Géza* főispán, de ez aligha lesz megvalósítható, éppen azokból az indokokból, amelyek miatt az Orsolya zárdát vezetőségének el kellett ejteni a szép eszme kivételét. A főispán véleménye szerint azonban egy állami leánygimnázium felállítása akként könnyen keresztülvihető lenne, ha az egyik kisebb városban alig látogatott állami leánygimnáziumot helyezné át a miniszter Nagyváradra. A leánygimnázium létesítése ügyében a főispán szerdára, február 27 én délután 6 órára értekezletet hívott össze a városházára.

* **Adományok a Kővér Ily-féle alapítványra.** *Fröhlich József* 16 koronát adományozott a Kővér Ily-féle alapítványra, melyért ez uton is hálás köszönetet mond a Kath. Növendők Egyesület vezetősége.

* **A szabadegyetem legközelebbi estéjén** (folyó hó 27-én, szerdán este fél hat órakor) városunk nagynevű büntető jogásza, a kir. törvényszék kiváló elnöke: dr. *Balás Elemér* fogja az ő szokott közvetlenségével, széles alapokra fektetett, nagy gyakorlati tapasztalaton nyugvó előadását megtartani a háborús kriminológiáról. A másik nem kevésbé érdekes és értékes előadást a hadapródiskolának egyik nagy készültességű tanára: dr. *Polilka Károly*, a kiváló képességeiről előnyösen ismert geographus fogja megtartani: „Anthropogeographiai kérdések a háborúval kapcsolatban. Nagyhatalmi érdekeltségek a világháboruban” címmel. Mindkét előadás tárgyának aktualitásánál és az előadók közismerten kitűnő képességeinél fogva a legnagyobb érdeklődés középpontjába került úgy, hogy a szabadegyetem szerdai előadásán városunk előkelő társadalmának java része fog találkozni a Katholikus Kör nagytermében.

* **A Népszövetségi csoportvezetőket** értesitem, hogy a f. évi első számú füzet megérkezett. Sziveskedjenek átvenni az Otthon gondnokától. Az igazgató.

* **Adomány.** A Magyarországi Munkások Nyugdíj és Rokkant Egylete helybeli fiókjának özvegy- és árva-alapjának növelésére *Grócz Béla* nagypostás 100, dr. *Karácsonyi János* c. püspök 40, dr. *Bundala Mihály*, *Spett Gyula*, *Kollányi Ferenc*, dr. *Vucskics Gyula*, *Lopussny Gyula*, *Csaponyi Ignác*, *Gresinczy Antal* kanonok urak 20—20 koronát voltak kegyesek adományozni. — A vezetőség ezuton is a leghálásabb köszönetét fejezi ki a kegyes adományért.

* **Gyászmise.** Az Urleányok *Mária* kongregációja kedden reggel egynegyed 8 kor részt vesz a Szent László menedékház kápolnájában elhalt testvérüknek *Bukl Dórának* lelkiüdvéért bemutatandó gyászmisén, amelyen a kongregáció tagjai közös szentáldozáshoz járulnak.

* **Petry Árpád meghalt.** *Petry Árpád* nagyváradai látszerész a harcúterén szerzett betegségében tegnap 37 éves korában hosszú szenvedés után meghalt. Egész Nagyvárad ismerte és becsülte a kiváló kereskedőt, aki mint optikus s fényképészeti tanácsadó szaktekintély volt. — Halálát felesége, édesatyja, *Petry János* és kiterjedt rokonság gyászolja. Temetése nétfőn délelőtt háromnegyed 9 órakor lesz az Uri-utca 56. számú gyászházból.

* **Adomány a hadiárvának.** *Szepessy Lajos* a nagyváradai 4-es honvédek hadiárvai részére 10 koronát adományozott szerkesztőségünk útján. Rendelteségi helyére juttattuk.

* **Beteg tiszték jelentkezzenek.** Mindazon tiszték (havidijasok) és tiszt (havidijas) jelöltek, akik a harcúteréről visszatérve, betegségük miatt vagy mint lábadozók magánápolásban vagy magánkórházban a város vagy a megye területén szabadságon vannak vagy valamelyik pótestnél vagy az állomáson könnyebb szolgálatot teljesítenek, kötelesek február hó 28-án délelőtt 10 órakor (Őr-utca 5. sz. a.) személyesen jelentkezni. Amennyiben valakit betegsége a személyes megjelenésben gátolna, ezen körülmény katonai orvosi bizonyítvánnyal, ha pedig ilyen orvos nem áll rendelkezésre, hatóságilag láttamozott polgári orvosi bizonyítvánnyal tartozik igazolni. *Kobek Béla*, ezredes állomásparancsnok.

* **A 37-ik gyalogezred hadialbuma.** A hadügyminiszterium 20649. sz. rendelete alapján a 37-ik gyalogezred díszes kiállítású hadialbumot készít. Az ezred *Imre Sándor* hadnagyot bízta meg az album szerkesztésével, aki körültekintő gondossággal fogott hozzá az anyaggyűjtés megszerzésének óriási munkájához. Az ezred pótkerete *Belgrádban* székel s így annál súlyosabb feladat az album előállítására szükséges költségek megszerzése. Jótékony célú hangversenyek, kabarek, *Uránia*-előadások és előfizetésekből fogják a költségeket megszerezni. Az első hangverseny március hó 5-én lesz, ahol budapesti legnevesebb énekesek, énekesnők fognak fellépni. Az ezred szűkebb hazájában, *Biharvámegyében* már is nagy az érdeklődés az album iránt s tömegesen jegyeztették magukat elő a korlátozott mennyiségben kiadandó album megszerzésére. A szerkesztő-bizottság tagjai: dr. *Grünstein*, Pest főhadnagyk, *Bolgár*, *Fleischer*, *Papp*, *Zoltán*, *Vadász* hadnagyk, *Major Henrik*, *Balogh István* önkéntesek, akiknek neve a legművészebb kiállítást

tást garantálta. Az összes befolyt jövedelem az ezred özvegyeit és árváit támogatja.

* **A tanítók s tanárok beszerzési csoportjának elnöksége** felkéri Nagyvárad város területén működő valamennyi állami, községi, felekezeti tanintézet igazgatóját, akár tagja a beszerzési csoportnak, akár nem, hogy f. hó 24-én, vasárnap d. e. 11 órakor a Kereskedelmi iskola tanári termében a tanszemélyzet ruházata ügyében tartandó megbeszélésen multhatatlanul megjelenni sziveskedjenek.

* **Pemete- és hársfamézcukorka** elhárítja a köhögést és rekedtséget, hurutot, kiváló hangtisztító, oldó hatású. Egy csomag ára 1 korona. Kapható *Németh Pál* Aranykereszt gyógyszertárában, a városháza mellett.

* **Sonkapácoláshoz** való só kapható *Farkas István* „Apolló” drogériájában.

* **Értesítés.** A Tiszántúli Méhészegylet 1918. évi február hó 28-án csütörtökön délután öt órakor Nagyváradon a földmivelésügyi miniszteri kirendeltség *Rákóczi-ut 36* szám alatti értekezleti helyiségében (a régi *Gerliczy házban*) választmányi ülést tart. Tárgysorozat: Folyóügyek. A Méhészeti Közönségben megjelent támadások. Esetleges előterjesztések és indítványok. Az ülésre a választmány tagjai, az érdeklődő egyesületi tagok és a sajtó képviselői tisztelettel meghívotnak. Kelt Nagyváradon, 1918. évi február hó 22-én. *Az elnökség*,

* **Hadbavonult felesége**, két gyermekkel nyomorba jutott, segítséget kér. *Darvas Sándorné* *Szacsavay-utca 34*.

Róm. kath. kisasszony részvénytársasághoz irodai munkára felvétetik. Írásbeli ajánlatok a Tiszántúli kiadóhivatalához címzendők.

* **Ne dobja ki pénzét új ruháért**, mert a kitűnően bevált ruhafestékekkel régi ruhadarabjait olcsó pénzért házilag átfestheti. Egy levél ára 50 fillér. *Németh Pál* Aranykereszt gyógyszertárában, városháza mellett.

* **Köhögés, hurut és rekedtség** ellen biztos hatású szer a hurut-szeletke, 1 doboz ára 2 korona. Kapható *Farkas István* „Apolló” drogériájában, *Rákóczi-ut 7—B*.

* **Tyukszemirtő** három nap alatt elmulaszt tyukszemet, borkeményedést és szemölcsöket. Ara K 1:50. Kapható *Farkas István* „Apolló” drogériájában Nagyvárad, *Rákóczi-ut 7—B*.

* **Békeminőségű pipere és fertőtlenítő szappanok** nagy választékban kaphatók *Farkas István* „Apolló” drogériájában Nagyvárad, *Rákóczi-ut 7—B*. *Rimanóczy-palota*. Telefon 13—03. sz.

Legujabb füzőket legolcsóbban
Kesztenbaum Juliskánál

lehet beszerezni.

Rákóczi-ut, (Korona

gyógyszertár mellett)

Telefonszám: 827.

Leibchenek félárban!

Megnyilt

Haltenberger Vilmos

kelmefestő és vegytisztító gyáranak
második számú felvételi üzlete,
Szent László-tér, Dell'ortó cég mellett.

Vállal minden szak-
májába tartozó mun-
kát, elsőrendű kivitel-
ben, mérsékelt áron.

* Jól kezelt szőlő 2-5 holdig, jó lakással megvételre kerestetik. Cím a kiadóban. Telefon 9-31.

ALKALMI VÁSÁR!

Selymek, kaszimirok, női fehérneműk, szőnyegek, nagyvárosi ruhákban

KELENGYE
áruház Sz. László tér 5. sz., a volt Kráner féle bolt. Helyiség: n. :-

Színház.

Heti műsor:

Vasárnap délután: Ártatlan Zsuzsi.
Vasárnap este: Uri divat (Bemutató előadás.)
Hétfő: Uri divat. (Bérletszünetben.)
Kedd: Uri divat. (Bérletszünetben.)
Szerda: Uri divat. (Bérletszünetben.)
Csütörtök: Uri divat. (Bérletben.)
Péntek: Uri divat. (Bérletben.)
Szombat délután: Padlásszoba.)
Szombat este: Uri divat. (Bérletben.)
Vasárnap délután: Vasgyáros.
Vasárnap este: Stambul rózsája.

Az Uri divat

Vigjáték 3 felvonásban. Irta: Molnár Ferenc. Bemutató a Szigligeti-színházban 1918 február 24-én. Rendező: Erdélyi Miklós.)

Ma este zajlik le a Szigligeti-színház egyik jelentős eseménye, amikor a társulat drámai együttese színrehozza Molnár Ferenc óriási érdeklődéssel várt Uri divat című pompás vigjátékát.

Az Uri divat kiállítását illetőleg elég talán annyit megjegyezni, hogy az első és harmadik felvonás egy világvárosiasan előkelő divatkereskedésben játszik, amelynek diszletei a színház feső-müterméből kerültek ki, a berendezést pedig Hollós Jenő nagyváradi divatkereskedő szállítja, aki nem kevesebb, mint huszezer korona értékű férfidivat cikket küld az Uri divat színpadi boltja számára.

Az a rendező, aki ily pazarul oldotta meg a diszletezés és kiállítás kérdését, arról is a legnagyobb buzgalommal gondoskodott, hogy az előadás kereked, precíz és kifogástalan legyen, amire különben garanciát nyújtanak a szereplők is, a színház drámai illetve vigjáték együttesének legjelesebb tagjai. Juhász Péter uridivatkereskedőt (Budapest Rózsahegy Kálmán játsza) Tóth Elek fogja alakítani; Adélt, a feleségét (Budapest Nagy Teréz) szerepét H. Körössy Juci, Paulát (a Nemzeti színház együttesében Bajor Gizi szerepét) Polgár Mariska, Mezei Oszkár első segédet (a budapesti együttesben Mészáros Alajos szerepét) Váradi Lajos, a grófot (akit a fővárosban Szenes László alakít) Bihari Ákos játsza. A többi szerepben Vámos Gizi, Szabó Gyula, Stoll Béla lépnek fel.

Az Uri divat a hét három napján bérlet-

szünetben kerül színre és ezekre az előadásokra minden előadást megelőző nap délelőtti tizenegy órájáig tartja fenn a bérlelő jogait az igazgatóság.

Vasárnap délután az Ártatlan Zsuzsi kerül színre. A kiváló szépségű operette címszerepét Sz. Zsigmondy Anna játsza. A többi szerepekben Kálmán Manci, T. Pogány Janka, Békefi Lajos, Tompa Béla, Szabó Gyula, Madas István, Szigeti Jenő és Stoll Béla lépnek fel.

* Henny Porten, a legjobb filmszínész volt az elmúlt két héten a Vigadó mozgószínház műsorán a legbájosabb amerikai filmek. A közönség alig telt be a Robison Dick történetének finom érdekességeivel s a Beestelen kedves romantikájával Henny Porten és Psylander filmek voltak műsoron eddig, most még szebb és frissebb attrakciók tarkítják a Vigadó műsorát, amelyek közül A vadrózsa csupa érdekes jelenetei peregnék ma le a Vigadóban. A 12 méter magas színházterem levegője kifogástalan, a páholyok kényelmesek, elegánsak, az ülőhelyeken nincs szorongás, a várakozás se kellemetlen. Vasárnap délután 3, 5, 7 és 9 órakor új előadás új műsorral.

URÁNIA mozgószínház	Vasárnap, hétfő Akit ketten szeretnek dráma 4 felv. Az előadások vasárnap d. u. 3 órakor, hétköznap 5 órakor kezdődnek
----------------------------	--

VIGADÓ mozgószínház	Vasárnap, hétfő A vadrózsa dráma 3 felv. Az előadások vasárnap d. u. 3 órakor, hétköznap 5 órakor kezdődnek
----------------------------	---

APOLLÓ mozgószínház	Vasárnap, hétfő Tavasz a téiben vigjáték 3 felv. Az előadások vasárnap d. u. 3 órakor, hétköznap 5 órakor kezdődnek
----------------------------	---

Vas és rézágak

afrikai és löszormatracok, amerikai és sodrony-ágybetétek: összehajtott ágyak eredeti gyári áron kaphatók

Tátray Sándor

r-t-nál Körös-utca 11.

Telefon szám: 558

Főszerkesztő: **Dr. KRÜGER ALADÁR.** Felelős szerkesztő: **Dr. PAPP KÁROLY.**

Kiadótulajdonos: Szent László-nyomda r. t.

HARISNYAFEJELÉS !!

3 pár női harisnyából 2 párat, 2 pár férfi harisnyából 1 párat készítek

páronként 1 K 60 fillérért.

Gondáné, Bem-utca 1

Kérem a címre vigyázni!

Árjegyzék!

Porcellán mozsár, üveggel	8
Majolika gyümölcs állvány	8
Majolika tálca fogóval	8
Majolika cukortartó díszes	8
Majolika gyümölcs készlet	8
Vize készlet csiszolt üveggel	8
Boros	8
Likör	8
Söröskészlet színes aranyozással	8
Boroskészlet színes	8
Vizeskészlet színes	8
Likörkészlet színes	8
Befőtteskoszár kristály fehé	8
Gyümölcs készlet kristály üveggel	8
Majolika fali sótartó színes	5
Majolika vizeskanos színes	5
K. nyér kosár színes üveggel	5
China ezüst cukortartó	5
China ezüst gyümölcs állvány	5
Majolika virágvasa színes	5
Majolika virágfák	5
Majolika dísz figura	5
Porcellán főzőlábos	5
Porcellán főzőfazék	5
Teáskészlet színes aranyozással	40
Kávéskészlet színes aranyozással	40
Feketes készlet színes aranyozással	80
Ébredőkészlet felszerelve, sz. aranyozással	120
Hidegfelvágottas készlet sz. aranyozással	20
Mosdókészlet színes fin. díszítéssel	80
Fali tükör színes aranyozott kerettel	25
Asztali lámpa teljesen felszerelve	25
Függő	25
Teás pohár China ezüst foglalatban	8
Teás csésze szin. finom aranyozással	8
Kávé	8
Köpöcsésze	8
Főzőlábos barna tűzálló füllel	8

Nippek, Figurák, Szent Antal szobrok, Mária szobrok, Szentelt vizitartók, Konyhaberendezési cikkek, Képek, Képek, Ablak üvegezés.

Eladás nagyban és kicsinyben !!

KOMLOS TESTVÉREK

üveg, porcellán, lámpa, táblaüveg és dísz műanyag nagykereskedés.

Nagyvárad, Zöldfa-u. 13. sz.

Telefonszám 372.

Felső kereskedelmi és polgári iskolai
magánvizsgákra előkészít
felelősséggel a Donát-féle
ker. magántanfolyam.
1918. február 1-én kez-
dődik új ker. tanfolyam
hölgyek részére
gyors- és gépirásra, ker. számtanra,
könyvvitelre.
Beöthy Ödön-u. 30. Telefon 1000.

Képkerepezések

a legmodernebb kivitelben
minden formában és színben.

ABLAKÜVEGEZÉSEK

raktáromon lévő nagy üvegekészlet
miatt olcsó árban, gyorsan készül-
nek. Oval keretek nagy raktára.

Modernképkerepezési vállalatnál
Rákóczi-ut 10. Nyílt üzlet, a
!! Széchenyivel szemben. !!

Eladó egy malomberendezés,

ugymint malomszíták, hozzá-
való szíjtárcsák, transmissiók
és falitárcsák

Moskovits Adolf és Fiai

R.-T.-nál, Nagyváradon.

Bubla és Tarsa.

Cégtulajdonos: Bubla József
Sztaroveszky-utca 1.

Minden kapható e fűszer
és csemege kereskedésben.

Szalámi, sajt, szalonna,
kitűnő **Málnaszörp,**
Trileypeszgő, valódi
kitűnő **ó-borok.**

Saját termesű bor.

Szappanok. Naponta friss
izletes házikenyér. Felvágott
fa házhoz szállítva. Élelmi
cikkek. Naponta friss vaj,
remek lipthói turó.

Telefonszám 11-49.

Hirdetmény!

A nagyváradai lat. szert. Főtisztelendő
Káptalan Értarsa község (Blharmegye,
Érmihályfalvai járás) határában fekvő
666 cat. hold 1006 négyszögöl kiter-
jedésű birtokát 1918 október 1-től kez-
dődőleg 12 évre haszonbérbe adja.

A zárt írásbeli ajánlatok legalább
10% bánatpénzzel felszerelve az ura-
dalom központi gazdasági hivatalánál
(Nagyvárad, Sal Ferenc-utca 4.) folyó
évi április hó 1-ig nyújtandók be, ahol
a haszonbér feltételek megtekinthetők.

Ringelmann Lajos
uradalmi főtiszt.

Utánnyomás nem díjaztatik.

MOCSÁRY SÁNDOR

TELEFON 1404.

ZÖLDFA-ÉPÜLET, utcai helyiség.

Villany- és vízvezeték-szerelő,
bádogos, lakatos, műszerész
..... és bronzműves.

Írógép, gramofon, kerékpár és
National Cassa javító. Elektro-
technikai cikkek és 1/2 Wattos
Wolfm szálcs Tung-ram-égők
állandóan raktáron.

IZSÁK LIDIA

Elsőrendű
fűzőszalon

NAGYVÁRAD,
Nagy Sándor-u. 1.

Parkszálloda épületében
Interurbán telefon:
11-53 szám.

A Szigligeti-színház mű-
vésznőinek egyedüli fűző
szállítója. — Tisztításo-
kat és átalakításokat
elvállalunk. Fűzők mér-
ték után a legrovidebb
idő alatt elkészítetnek.

Hadapród- és felsőiparisiskolába

való felvételre, valamint
gimnázium, reál és polgáristákat

magánvizsgálatra
felelősséggel előkészítik.

Ugyanott egy vagy két tanuló teljes el-
látást nyerhet. Guttman, Magyar-u. 9. sz.

ALABÁSTROM pipere szappan.

Legjobb és legfinomabb pipere
szappan főleg azon körülmény-
nek köszöni nagy közkedvelt-
ségét és jó hírnevét, hogy a
legtisztább és legjobb anyag-
ból készül s tartós és kelle-
mes illattal használatban külö-
nös enyheség és dus fehér
habja által tűnik ki, miért is
a bőr tisztálanságát eltávo-
litja s annak egyttal szép
üde kinézést és bársonyszerű
simaságot kölcsönöz, éppen
ezért a legelőkelőbb körök-
ben is rendkívül elvan terjedve.

1 darab ára 7 korona.

Különféle igen finom.
pipereszappanok:

Ibolya, gyöngyvirág, rózsza, orgona, borak.

Nagy kerek angol szappanok.

Illatszerek kimérve és eredeti üvegekben.

!! KÖLNIVIZEK. !!

Parfüm Casetták karácsonyra és éjévre hűl-
gyeknek legalkalmasabb és legszebb ajándékok

kapható:

NÉMETH PÁL

„Arany-Kereszt” gyógyszer-tárában Nagyvárad

Szent László-tér, városháza mellett.

Vidéki rendeléseket azonnal küldjük.